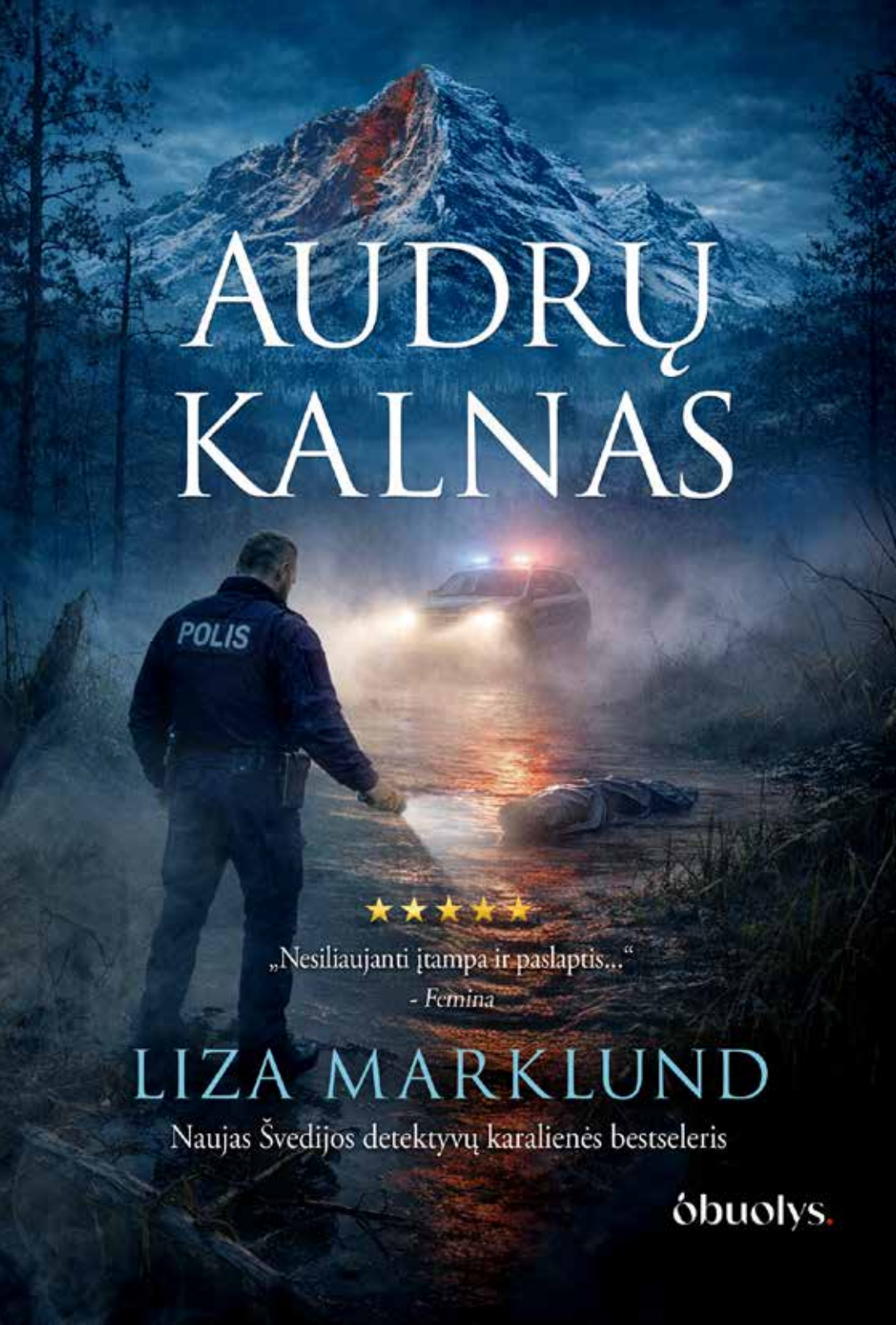

AUDRŲ KALNAS

„Nesiliaujanti įtampa ir paslaptis...“

- Femina

LIZA MARKLUND

Naujas Švedijos detektyvų karalienės bestseleris

obuolys.

LIZA MARKLUND

AUDRU KALNAS

Romanas

Vertė
UAB „KNYGŲ MINISTERIJA“

Šios istorijos ištakos siekia laikus, kai tolimoje Švedijos šiaurėje dar ganėsi paskutiniai laukiniai šiaurės elniai ir laisvai šniokštė upės. Neršė lašišos, išsistiebusios pušys rėmė dangų, o vanduo tekėjo taip, kaip nuo pat Pasaulio sukūrimo.

Būtent čia įsikėlė naujakuriai.

Jie pasistatė savo rąstines trobas abipus Longvikenos – giliai įsirežusio nežymaus sąsiaurio į vakarus nuo Liuleo upės, keliasdešimt mylių už Stentresko.

Žėrintis pasaulis, savaip gražus, toks pat kietas kaip giliai įšalusi žemė.

Virš jų stūksojęs kalnas nei aukštas, nei plokščias, driekėsi tarp dangaus, upės ir pelkės. Liuleo samių kalba, kuria šnekėta apylinkėse, jis buvo vadinamas *dålke* ir *vårre*: kalnu ir dargana.

Ir tai nebuvo svetinga vieta. Tarp spygliuočių miško ir plikų uolų stūksojo akmenų nuobirynai ir į kalnus kopė vėjo gairinami berželiai keružiai, besiraižgantys per siaurus upokšnius ir dūlančius skardžius, sudarydami beveik neižengiamą sąžalyną.

Abi šeimos tvirtai teigė atvykusios pirmos. Longstriomai – iš rytų, nuo geležies kasyklų, kaip ir dera gamyklų darbininkams. Stormbergai, pasivadinę kalno vardu tarsi taip įtvirtintų savo būvimą, atvyko iš pakrantės. Remdamiesi savo birkarlių ir Laplandijos

fogdų – mokesčių rinkėjų bei antstolių – istorija, reikalavo pirmumo teisės į šią žemę; gal tas argumentas ir turėjo pagrindo, bet šiuo atveju buvo visiškai beprasmiškas. Bent jau taip galvojo Longstriomai.

Longvikenio kaimas stovėjo ten daugiau nei šimtą metų – su savo gyvenamosiomis trobomis ir tvartais, lauko tualetais ir sandėliukais, su savais konfliktais, santuokomis ir gimstančiais vaikais.

Iki atsirandant keliui nė vienas ten gyvenęs žmogus nesijautė esąs izoliuotas.

O kai vėliau „Vattenfall“ nusprendė porą kilometrų žemiau pasroviui pastatyti didžiausią Šiaurės Europoje hidroelektrinės užtvanką, nereikšminga kaimo istorija staiga nutrūko. Vandens paviršius turėjo pakilti aukštai, virš pušų viršūnių. Longvikeną reikėjo paskandinti dėl daug energijos vartojančios ir iškastinio kuro nenaudojančios Švedijos ateities.

Būtent čia iš tiesų prasideda mūsų pasakojimas – dar iki žmogžudysčių ir apiplėšimo Kaltisyje, iki paslapčių ir visą gyvenimą trukusio melo, nes kaip ir šešėliai užtvankos dugne, istorija susiformavo iš to, kas kaupėsi praeities dumble.

STENTRESKAS, JONINIŲ IŠVAKARĖS, 2021 METAI

Mirusi Vikingo Stormbergo žmona į pelkės paviršių iškilo pačiame Joninių šventės įkarštyje. Arba tiksliau – tada pasklido ši žinia.

Ją surado uogautojas. Gulėjo ne taip toli nuo tos vietos, kur prasmego vėlyvos vasaros dieną prieš daugiau nei trisdešimt metų – šiaurės vakariniame pelkės pakraštyje.

Žinia kaip banga nuvilnijo per žmonių, susirinkusių aplink Joninių stulpą Kvarndamsvalene, minią ir privertė pučiamųjų orkestrą nutilti vidury melodijos.

Vikingas, ką tik netekęs mamos ir neseniai ištvėręs pragarišką vėžio gydymą, žinią priėmė skeptiškai ramiai.

– Ir tai žmogus, ne briedis ar kas nors kita? – patirties pamokytas, paklausė jis.

Kolega Rolandas Larsonas pažvelgė Stormbergeto link.

– Tai matyti iš kaukolės.

– Važiuosiu iš paskos, – tarė Vikingas.

Jis buvo ką tik atvykęs į šventės vietą. Oficialiai vis dar buvo išėjęs nedarbingumo atostogų dėl ligos ir todėl nėjo policijos viršininko pareigų.

Kelios jo motinos Karinos bendradarbės priėjo pareikšti užuojautos dėl netekties. Iš pradžių pamanė, kad kalbama apie netikėtą jo velionės žmonos sugrįžimą, bet jos turėjo omeny Kariną. Jo motina savo laiku buvo savivaldybės socialinių reikalų skyriaus viršininko pavaduotoja. Likus porai dienų iki pirmosios vakcinos nuo COVID dozės, ji susirgo virusu ir mirė. Negrabiai padėkojęs pristatė joms Alisą, savo naują moterį.

– Gal pagaliau jie rado Heleną, – tarė vienas vyriškis, žibančiomis akimis nužiūrindamas Alisą. – Vis tiek koks palengvėjimas pagaliau sulaukti pabaigos.

– Ką, manai, turėčiau daryti, ar man grįžti į Liuleo? – sušnibždėjo Alisa, kompanijai nukiūtinus šalin.

– Ne, – tarė Vikingas, – važiuok namo į butą.

– Esi tikras? Žmonėms neatrodys keista?

Jis klausiamai į ją pažvelgė.

– Kad aš viena namie tavo bute, – tarė ji. – Galbūt turėtum ramiai gedėti savo žmonos?

– Tegul tada žmonės kam nors skambina ir skundžiasi.

Alisa nesigrėžiodama patraukė iš Kvarndamsvaleno.

Vikingas nuėjo į automobilių stovėjimo aikštelę už policijos nuovados, atrakino savo „Volvo“ ir įsėdo. Sėdėjo ir žiūrėjo į debesis, kurie ritosi per dangų už bažnyčios bokšto. Atrodė, kad tuoj lis. Burna buvo sausa lyg parakas – tai šalutinis spindulinės terapijos poveikis. Išdegę seilių liaukos. Gydytojai patarė kramtyti gumą, bet jis to nepakentė.

Kilo klausimas, kas ten galėjo išplaukti.

Galinio vaizdo veidrodėlyje pastebėjo, kaip kolegos įvažiavo į aikštelę ir susėdo į patrulio automobilį. Paspaudė prietaisų skydelyje esantį variklio užvedimo mygtuką.

Dėl vieno dalyko buvo tikras.

Ten, pelkėje, gulėjo ne Helena.

Jis išvažiavo paskui patrulio automobilį į kelią 374, pro Polberge-
tą leidosi gilyn į karinės bazės teritoriją. Įvažiavo į vingiuotus miško
kelius be jokių ženklinių. Galiausiai pastatė automobilį apsisukimo
aikštelėje prie išblukusio priešistorinių laikų draudžiamojo ženklo:

SAUGOMA ZONA

Pašaliniam įeiti draudžiama

RESTRICTED AREA

Entry prohibited for aliens

SPERRGEBIET

Zutritt für Ausländer verboten

ZONE PROHIBÉE

Accès interdit aux étrangers

SUOJA-ALUE

Pääsy ulkomaalaisilta kielletty

ОХРАНЯЕМАЯ ЗОНА

Доступ запрещен для иностранцев

„Uogautojas“ buvo apie keturiasdešimties metų vyras su didele
barzda ir žiūronais ant pilvo. Jis pakėlė ranką pasisveikinti ir prisi-
statė esąs Ludvigas. Rolandas Larsonas užsirašė jo asmens duomenis.

– Tai sakykit man, Ludvigai, – tarė Vikingas, – kokias uogas ren-
kat pelkėje? Birželių?

Ludvigas neužtikrintai nusišypsojęs parodė pareigūnams vienos
palto kišenės turinį. Ten gulėjo keli paukščių kiaušiniai.

– Nendrinės startos, – tarė jis. – Retos, bet jau nebėra nykstančios. Aš nepadariau jokio nusikaltimo.

Vikingas pažvelgė į mažus paukščių kiaušinius, baltus su rausvai rudais taškeliais.

– Nendrinė starta peri gegužę, – tarė jis. – Čia – meldinės nendrinukės.

Akivaizdžiai nepatyręs kiaušinių vagis atrodė sugniuždytas. Meldinė nendrinukė yra labiausiai Švedijoje paplitęs paukštis.

– Ar galite mums parodyti radimo vietą? – paprašė Fatima Al-Aziz, aspirantė iš Retviko, po mokymų pasilikusi nuovadoje.

Visi žąsėle nužingsniavo į pelkyną, kolegos – kiaušinių vagiui iš paskos, Vikingas – paskutinis. Visai netoli, neteko eiti nė šimto metrų.

– Atrodo, kad kažkas peraugo per kūną, – tarė kiaušinių vagis ir parodė pirštu.

Tikrai, tai buvo žmogus, tiksliau, jo skeleto likučiai: kaukolė ir krūtinkaulis, rankos ir kojos. Visa tai plūduriavo purviname vandenyje, vos per metrą nuo samanų juostos, supama retokos pelkės augmenijos. Šiek tiek tyrulinės erikos, melsvųjų melvenių, spanguolių uogienojų, o pelkinių gailių krūmokšnyje Vikingas įžvelgė paukščio lizdo likučius.

Ką suaugusiam vyrui veikti su keliais meldinės nendrinukės kiaušiniiais?

– Ačiū, – tarė Rolandas Larsonas kiaušinių vagiui. – Toliau mes patys. Galite važiuoti namo.

Vyras nesiruošė niekur eiti, liko stovėti ir laukdamas spoksojo į kaulų likučius.

– Prašytume pasišalinti, dabar pat, – tarė Fatima Al-Aziz ir ištiesusi ranką parodė į apsisukimo aikštelės pusę.

Kiaušinių vagis kažką sumurmėjęs nukiūtino šalin.

– Ar griaučiai tikrai plūduriuoja? – tyliai paklausė Fatima.

– Archimedo dėsnis, – tarė Rolandas Larsonas. – Priklauso nuo vandens tankio. Kiaušinis stiklinėje vandens skęsta, bet įbėrę kepiamo miltelių priversite jį plūduriuoti. Jei pelkėje pakankamai purvo, plūduriuoti gali absoliučiai viskas.

Laikydamas sulankstomą liniuotę, pritūpė prie palaikų.

– Šiek tiek žemesnis nei metras aštuoniasdešimt, – tarė jis ir sulankstė įrankį. – Koks buvo Helenos ūgis?

– Metras šešiasdešimt aštuoni, – atsakė Vikingas.

– Šimtas aštuoniasdešimt centimetrų yra vidutinis švedų vyrų ūgis, – tarė Fatima, – bet tokių aukštų moterų tikrai nėra daug.

Taigi, tikėtina, kad tai buvo vyras.

– Kas čia kyšo iš krūtinės ląstos? – pastebėjo Vikingas ir priėjęs arčiau atsistojo šalia kolegos.

Griaučiai buvo pakeitę spalvą ir iš dalies apaugę samanomis bei į dumblius panašiais augalais. Atrodė, kad jie nepažeisti, tvirtai sujungti stambių sąnarių. Trūko tik kelių rankų ir kojų pirštų, kairėje krūtinės ląstos pusėje žiojėjo skylė. Nebuvo kelių šonkaulių. Atremtas į stuburą rymojo supuvęs medžio kamienas, arba kažkokio medinio daikto likučiai.

– Medinis pagalys? – paklausė Fatima Al-Aziz. – Ar medis? Ar jis išaugo per kūną?

– Iš pradžių jis turėjo būti žymiai storesnis, – tarė Rolandas Larsonas. – Greičiau kuolas.

Sustoję eilute jie kelias akimirkas spoksojo į žmogaus kūno likučius, samanomis apaugusias akiduobes, į dangų styrančius kojų pirštus. Tada Rolandas užsimovė kumštinę pirštinę ir vėl pritūpė,

tiesdamas ranką link iš kūno kyšančio medžio gabalo. Slystelėjus dešinei kojai jis pargriuvo ir krito į vandenį. Vikingas ir Fatima čiupo jį už rankų ir ištraukė į sausumą, permirkusį iki pat juosmens. Griaučiai ramiai siūbavo judinami bangelių. Rankoje Rolandas laikė medienos dalį. Ji trupėjo tarp pirštų. Jis pažvelgė į mirusįjį pelkėje.

– Jam per krūtinės ląstą buvo pervertas medinis kuolas, – tarė Rolandas, – jis laikė jį prispaustą pelkės vandenyje.

Jie spoksojo į skylę ten, kur turėjo būti širdis.

– Kuolas supuvo, ir kūnas išplaukė, – tarė Vikingas.

Sustiprėjęs vėjas kedeno švylius ir vargas pušes. Dangus patamsėjo.

– Smeigtas į žemę, – pratarė Fatima, – kaip vampyras. Gal jis iš viduramžių?

– Gali būti, – atsakė Vikingas, – bet abejoju. Čia šlapia, labiau ežeras nei pelkė. Medinis kuolas vandenyje neišsilaikytų kelis šimtus metų. Būtų išplaukęs anksčiau.

Ėmė kristi pirmieji lietaus lašai, sunkūs ir šilti.

– Reikės aptverti ir pabandyti jį iškelti kuo sveikesnį, – tarė Rolandas. – Man reikia persirengti sausais drabužiais. Kaip ten, Vikingai, kada baigiasi tavo nedarbingumas?

Vikingo veidą plovė lietus.

– Galbūt niekada, – atsakė jis.

Lietus stiprėjo, bet bent jau dar laikėsi šviesa. Joninių išvakarės Stentreske reiškė, kad dienos šviesa vidurnaktį tik sublykčioja, bet prieblanda taip ir neateina. Saulė nenusileidžia. Porą valandų apie vidurnaktį pailsi ant kalnų keterų, o tada vėl lėtai kyla aukštyn.

Ypač aukštai ji niekada nepakyla, plačiu lanku juda aplink visą horizontą kol vėl atsiduria ant kalnų viršūnių.

Vikingas per lietuų važiuodamas Stentresko link įsijungė automobilio radiją. Keli jauni žmonės juokėsi ir kalbėjo apie tinklalaides, vaikus bei „Morgonpasset“. Po to vėl išjungė. Purvinas vanduo tiško iš po ratų, vienas valytuvas girgždėjo. Svarstė, ar vis dėlto neįsimesti kramtomosios gumos, bet susilaikė.

Pastatęs automobilį prie daugiabučio Kvarndamsvegeno gatvėje, išsitraukė mobilųjį telefoną. Rado kelias žinutes nuo registratorės policijos nuovadoje. Vietos laikraščiai ir „P4 Norrbotten“ norėjo komentarų apie radinį pelkėje. Nieko keisto. Po apiplėšimo Kaltisyje Helenos dingimas buvo labiausiai mitais apipintas miesto įvykis.

Jis atrašė neturįs, ką pasakyti.

Užlipo į savo butą antrame aukšte, kuris kadaise buvo jūdviejų. Kartu su Helena. O gal labiau jos, tiesą sakant, tai ji primygtinai reikalavo, kad jie grįžtų į jo gimtąjį miestą.

Šiandien jis žinojo, kodėl.

Netoli Stentresko buvo didžiausia Europos karinė bazė, skirta masinio naikinimo ginklų bandymams, o Helena Isakson nebuvo diplomato dukra, kaip prisistatė. Ji buvo sovietų nelegalė, kuriai viršininkai įsakė gauti prieigą prie bandymų rezultatų. Vikingas ir jų du vaikai, Markusas ir Elinė, buvo įkaitai, kuriais manipuliuodamda GRU galėjo priversti Heleną daryti, ką norėjo. Žlungant geležinei uždangai ji buvo brutaliai grąžinta į Maskvą ir galiausiai perkelta į JAV.

Vikingo ir visų kitų akyse ji nuskendo Kalmyreno pelkėje.

2000-aisiais mirus jos sovietiniam „vyrui“, galiausiai buvo perkelta į GRU būstinę Maskvoje su pulkininkės laipsniu, atsakinga už atvirųjų šaltinių analizę organizacijos Antrajame skyriuje.

Kai GRU, nepaisant visus tuos metus trukusio jos visapusiško bendradarbiavimo, vis tiek nutarė, kad jų sūnų Markusą reikia pašalinti, ji pasitraukė. Helena inscenizavo savo mirtį. Švedijos žvalgybos tarnyba paėmė ją iš Suomijos įlankos paplūdimio, o ji išdavė visą Rusijos žvalgybos tarnybą. Atsidėkojant jai buvo leista naudoti sukurta Alisos Erikson, kompiuterių konsultantės, gyvenančios Nakoje, netoli Stokholmo, tapatybę. Jai buvo atlikta nedidelė plastinė operacija, nusikirpo ir nusidažė plaukus bei nešiojo rudus kontaktinius lęšius.

Alisa Erikson persikėlė į Liuleo, kad prisidėtų prie Norbotene kuriamo ekonominio stebuklo. Jiedu su Vikingu „susitiko“ per „Tinder“ – buvo privalu atlikti neįtikėtiną, bet būtiną šaradą. Vikingas, prieš gaudamas leidimą susitikti su Alisa, turėjo nueiti į du kitus pasimatymus.

Nenorėjo nė pagalvoti, kas nutiktų, jei rusai sužinotų, kad ji gyva. Galvos svaigimo jausmas jos artumoje vis dar buvo pribloškiantis. Jis atrakino buto duris, nusiavė batus ir padėjo juos šalia jos batų lentynoje.

– Alkanas? Verdu makaronus.

Ji stovėjo virtuvės tarpduryje – tamsus siluetas pilkos lango šviesos fone. Ji niekada nebuvo virėja. Vikingas priėjo prie jos, prisitraukė arčiau. Vis dar tikra.

Švelniai pabučiavo ją.

– Ačiū, gerai. Galiu vėliau suvalgyti sumuštinį.

– Sakyk, jei persigalvosi.

Nuėjęs į svetainę jis susmuko ant sofos, apsvaigęs nuo visko, ką patyrė pelkėje. Nusiėmė skarelę, kurią buvo apsvaiginiojęs aplink kaklą, kad apsisaugotų nuo saulės spindulių, ir įsimetė į burną kramtomosios gumos. Vaisių skonis.

Žiemą, kai vėžio gydymas artėjo į pabaigą ir šalutinis poveikis pratrūko visa jėga, jis rimtai pamanė, kad mirs. Nesuprato, kaip įmanoma taip velniškai blogai jaustis ir toliau gyventi.

Ir vis dėlto gyveno.

O tada pasirodė ji.

Girdėjo ją barškinant įrankiais virtuvėje. Išsiėmė kramtomąją gumą ir suglamžęs į popierėlį nusviedė pakelį šalin.

– Helena! – sušuko jis. – Gerai, vis dėlto norėčiau šiek tiek.

Nepraėjus nė minutei ji įėjo nešina dviem garuojančiomis spagečių lėkštėmis, kurios kvėpėjo sviestu ir sojų padažu.

– Alisa, – tarė ji. – Tai svarbu.

Jis suko šakute maistą. Sūris ir sviestas tirpo ir maišėsi su sojų padažu, virsdami ruda mase.

– Ar niekada nesuabejoji, kas esi? – paklausė jis.

Ji energingai kramtė ir nurijo.

– Dabar jau ne, – tarė ji krapštinėdama savo spagečius.

– Papasakok, – tarė jis. – Kaip jauteisi susitikusi su Markusu?

Ji pažvelgė į knygų lentyną, nuleido šakutę į maisto masę. Kurį laiką sėdėjo nieko nematydama.

Prieš eidami į šventės vietą, jie pirmą kartą apsilankė pas Markusą ir Jozefiną. Markusas į ją reagavo gana abejingai. Juk ji tebuvo kažkokia tėvo „Tinder“ mergina, tad kodėl jam turėtų rūpėti? Jis žinojo, kad Vikingas Stormbergas buvo susitikęs ir su keliomis kitomis moterimis – akušere iš Bodeno ir kažkokia architekto iš Piteo, vardu Sesilija. Jo žmona Jozefina buvo kiek perdėtai nuoširdi. Vaikai buvo drovūs, bet susidomėję, rodė jai piešinius ir žaislus.

– Buvo keista jį matyti, – tarė ji vėliau. – Nerealu. Visi tie skausmingi mažo vaiko ilgesio metai, o štai jis – suaugęs vyras. Tėvas. Malonus ir rūpestingas. Protingas ir orus.

Pažvelgusi į Vikingą ji atsargiai nusišypsojo.

– Tu puikiai pasidarbavai.

– Ar tau neatrodo, kad turėtume jiems pasakyti? Kas tu esi.

Vėl vyniodama spagečius ant šakutės, papurtė galvą.

– Tai per daug pavojinga.

– Todėl, kad tavo buvę viršininkai jiems pakenktų? Ar tai ne per daug pritempta?

Ji žvilgtelėjo į jį ir lyg atsiprašydama gūžtelėjo pečiais. Jis neleido jai išsisukti.

– Kaip, po velnių, tu į visą šitą košę įsivėlei? Kokia buvo pradžių pradžia?

– Košę?

– Šnipinėjimą?

– Jau baigei makaronus?

Nė nelaukusi atsakymo paėmė jo lėkštę ir nunešė į virtuvę. Sugirgždėjo indaplovė, jis išgirdo, kaip ji suūžusi įsijungė. Grįžusi Helena atsisėdo šalia jo.

– Kaip jautiesi? – paklausė uždėdama ranką ant jo nudegusio kaklo. Oda po spinduliuotės vis dar buvo neseniai sugijusi ir plonytė lyg marlė, šviesiai raudona ir glotni.

Jis patraukė jos ranką ir prisitraukė ją prie savęs.

– O kaip tu jautiesi? – atsakė jis klausimu.

Ji užsimerkė.

– Kaip manai, ar Markusui ir Elinei neatrodys keista, jei ateisiu į Karinos laidotuves? – paklausė ji.

Jis ją stipriau apkabino.

– Man nusišpjaut. Noriu, kad eitum kartu.

– Kaip manai, ar ji būtų mane atpažinusi?

Vikingas ją paleido.

– Taip, tikriausiai.

Kiti tų laikų pažįstamieji buvo beveik visi mirę arba išvykę. Larsas Ivaras Pekaris, Gustavo partneris, su kuriuo Vikingas vėliau dirbo kelerius metus, jau seniai miręs. Helenos buvusi viršininkė Kerstina, kuriai priklausė pensionatas, mirė praėjus vos metams po jos dingimo. Kiti išsikraustė į pietus.

Tik policijos nuovados registratorė Karina Burstrand, su kuria Helena anuomet artimai bendravo, pasiliko Stentreske. Karina dabar buvo politiškai aktyvi, priklausė Švedijos demokratų partijai. Taip užsidegusi gynė švediškąsias vertybės, kad, kaip sakė kita sena bičiulė Gitė Landen, „pasiklydo savo pačios subinėje“. Alisa ir Karina trumpai pasisveikino prie Joninių stulpo Kvarndamsvalene, bet Vikingas iš Karinos pusės nepajuto nieko, išskyrus priešišumą, o tai buvo jos įprasta būseną.

Sivė Johanson, mamos Karinos geriausia draugė nuo jaunystės, buvo dar vienas rizikos veiksnys. Jai buvo sunku judėti ir ji nedalyvavo Joninių šventėje. Vikingas nebuvo tikras, kiek aiškus jos protas, bet ji galėjo būti pavojinga. Dukra Suzana, dabar jau našlė, galima sakyti, buvo grįžusi gyventi į Stentreską. Kadaise jos su Helena kartu lankydavo aerobiką, bet dėl to tikriausiai nebuvo ko jaudintis. Suzana, kuri titulavosi laisvai samdoma žurnaliste, nepakankamai domėjosi kuo nors kitu, išskyrus save.

Vienintelis, kas galbūt galėjo ją atpažinti, buvo Svenas, Vikingo brolis. Jis turėjo negalią, vadinamą trapiosios X chromosomos sindromu, ir gyveno grupinio gyvenimo namuose Vidselyje. Nors kasdieniame gyvenime jis negalėjo savimi pasirūpinti, buvo mąslus ir atidus, taip pat mylėjo Heleną.

Mintis, kad ją galima atpažinti, Vikingą ir jaudino, ir gąsdino. Jis slapta norėjo, kad visi apie šį prisikėlimą sužinotų. Pasirodytų stebuklinga lazdelė, barstanti žvaigždes, prasidėtų gyvenimas amžinoje rožinėje vaivorykštėje, visi uždainuotų chorą. Tačiau kartu visai šalia tykojo siaubas, kad ji ištirps ir išnyks. Kad visa tai buvo sapnas.

– Ar Svenas atvyks į laidotuves? – paklausė prisikėlusioji.

– Kalbėjau su jo namų vadove, ji mano, kad nereikėtų. Jam tai bus per daug. Su mama atsisveikinsime koplyčioje išvakarėse, tik mudu.

Vikingas suprato sprendimo logiką, bet tai jį nuvylė. Jis tikrai norėjo, kad Svenas susitikėtų su Alisa. Nors galbūt ir geriau, kad susitikimas įvyktų kur nors kitur, o ne didelėje minioje.

Ji pakilo nuo sofos ir vėl nuėjo į virtuvę, jis girdėjo, kaip ji leidžia vandenį ir kažką krapštinėja spintelėse. Grįžo su stikline vandens ir obuoliu.

– Šias pirkau „Ähléns“, kai laukiausi Markuso, – tarė ji ir pakėlė stiklinę. – Matau, kad sudužo tik dvi. Kaip tau tai pavyko?

Jis nuleido akis į kilimą; taip, ką jis darė? Ką, jei ne gyveno?

Ji atsisėdo šalia jo ant sofos, pastatė vandens stiklinę ant svetainės stalo ir atsikandusi obuolio iš galinės kišenės išsitraukė mobiliąjį telefoną.

– Pažiūrėkim, ką jie rašo apie lavoną pelkėje, – tarė ji kramtydama. Įtemptai skaitė porą laikraščių puslapių.

– Tikriausiai rasta mano žmona, – tarė Vikingas.

Ji linktelėjo.

– Taip. „Helena Stormberg įklimpo į pelkę ir nuskendo 1990-ųjų rugpjūtį...“

– Tai vyras, – tarė Vikingas, – ir jis nenuskendo.

Ji pakėlė į jį akis.

– Jis buvo prismeigtas kuolu prie pelkės dugno. Medis supuvo, todėl griaučiai išplaukė.

– Prismeigtas kuolu?

– Kuolas per širdį.

– Kaip Boksteno žmogus?

– Kas? – paklausė Vikingas.

Ji greitai spausdino nedideliame telefono ekrane, tada susikaupusi skaitė kramtydama.

– Pelkių lavonų yra labai daug, – tarė ji, neatitraukdama akių nuo telefono. – Jų knibždėte knibžda visoje Šiaurės Europoje. Rasta keli šimtai, dauguma iš geležies amžiaus. Manoma, kad tai žmonių aukos, taip baisu. Bet Boksteno žmogus, kuris, kaip suprantu, buvo rastas Boksteno pelkėje netoli Varbergo, buvo kitoks. Jis iš viduramžių. Smeigtas į pelkę trimis kuolais. Vienu ažuoliniu kuolu per širdį ir dar dviem beržiniais...

Ji nutilo ir skaitė, aukštyn žemyn slinkdama ekraną.

Boksteno žmogus – Vikingas, regis, buvo kažkada girdėjęs šį pavadinimą.

– Kaip jis ten atsidūrė? – paklausė Vikingas.

Alisa minutę tyliai skaitė. Vikingas išimetė kitą kramtomąją gumą.

– Manoma, kad jis buvo nužudytas, – tarė Alisa. – Jį užpuolė iš priekio, smogė į apatinį žandikaulį ir į dešinę ausį, jis pargriuvo,

o tada gavo mirtiną smūgį į pakaušį. Mirusiųjų smeigimas kuolais susijęs su liaudies tikėjimu prikeltaisiais, tad nusikaltėliai prismeigė jį pelkėje, kad šis nesivaidentų.

– Gali būti praktiška ir jei nori, kad lavono nerastų. Ar rašoma kas nors apie motyvą?

– Taip, manoma, kad jis buvo Halande rinkti mokesčių ar galbūt konfiskuoti žemę...

– Tik pažiūrėk, – tarė Vikingas. – Ir iš kur tai žinoma?

– Palauk, prieisiu prie to...

Ji dar truputį paskaitė.

– Jis buvo grakštaus kūno sudėjimo ir jodinėdavo, nepratęs prie sunkaus fizinio darbo. Turėjo prasidedančią reumatinę ligą, kuria sirgdavo tik sėdimą gyvenimo būdą gyvenę aukštuomenės asmenys. Manoma, kad XIV amžiuje jis buvo kokio nors galingo asmens tarnautojas. Tuo metu Halande gyveno tik valstiečiai, tad jis galbūt buvo mokesčių rinkėjas. Arba koks nors skolų išieškotojas.

– Ir tai tvirtina tyrimų profesionalai iš „Vikipedijos“?

Alisa nusišypsojusi linktelėjo į mobilųjį telefoną.

– Ažuolinis kuolas, pervertas per širdį, buvo viduramžių stogo konstrukcijos dalis, kuri prilaikydavo šiaudus ant stogo kraigo. Tikėjimas magiškomis pelkės galiomis gyvavo iki pat XIX amžiaus.

Jis ją pabučiavo su visa kramtomąja guma, pajuto, kaip ji atsako. Buvo keista, kaip jos kūno atminimas išliko gyvas jo rankose ir ant liežuvio. Ji atrodė lygiai tokia pati. Kvapas buvo toks pat, jos alsavimas ant jo veido, kai jie mylėdavosi. Jos garsai, jos jėga. Jos tvirtoji šerdis buvo nepakitusi. Tiesa, silikoninių krūtų nebebuvo, ir tai teikė palengvėjimą. Dėl jų jis visuomet jausdavosi sutrikęs. Tarsi tarp jų būtų įsiterpę kažkas svetima.

Skaitykite likusius
284 iš **304** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

Kai praeitis iškyla į paviršių, ji nebepaleidžia.
Jis ieško tiesos. Bet kas, jei tiesa, kurios jis ieško, sunaikins viską?

Atokioje Šiaurės Švedijos vietovėje, kur pelkės, miškai ir kalnai saugo šimtmečių istorijas, per Joninių šventę ramų Stentresko gyvenimą sudrebina netikėtas radinys – pelkėje iškyla žmogaus kūnas. Iš pradžių manoma, kad tai dingusi Vikingo Stormbergo žmona. Tačiau netrukus paaiškėja, kad rastasis – vyras, ir jis nenuskendo: kažkas pervėrė jo širdį kuolu ir prismeigė kūną prie pelkės dugno.

Policijos pareigūnui Vikingui Stormbergui šis radinys tampa ne tik tyrimu, bet ir asmenine, vis labiau nerimą keliančia kelione į savo šeimos praeitį. Į paviršių ima kilti senos istorijos, susijusios su giminėmis, kurios kadaise kūrėsi šioje atšiaurioje žemėje, su jų konfliktais, nutylėjimais ir neišspręstomis nuoskaudomis. Kuo giliau Vikingas leidžiasi į tiesos paieškas, tuo labiau ima byrėti ribos tarp praeities ir dabarties, tarp faktų ir interpretacijos. Netrukus jis jau nebegali būti tikras, kas yra tiesa, o kas – melas.

Tai įtemptas ir atmosferiškas romanas, kuriame susipina šeimos paslaptys, praeities traumos ir žmogaus tapatybės paieškos.

„Audrų kalnas“ – trečioji „Poliarinio rato“ trilogijos dalis, tačiau romanas skaitomas kaip savarankiška istorija. Kaip ir ankstesniuose kūriniuose, čia svarbi ne tik kriminalinė intriga, bet ir pati vieta – žemė, upė ir kalnas, tyliai saugantys tai, kas ilgai buvo paslėpta.

„Beveik tobulas: mįslingas, netikėtas, kupinas įvykių, įspūdingos atmosferos ir tamsių praeities istorijų.“

- *Arbetsbladet*

Portretas: G. Jonsson

Liza Marklund gimė 1962 m. ir užaugo Palmarke, Norboteno apygardoje, maždaug už dvylikos mylių į pietus nuo poliarinio rato, Švedijos šiaurėje. Sugrįžimas į tą laiką ir vietą šiam nepaprastam ir giliai asmeniškam „Poliarinio rato“ trilogijos romanui suteikia įtaigumo, autentiškumo ir realumo.

Lizos Marklund knygų visame pasaulyje parduota daugiau nei 23 milijonai egzempliorių, jos išleistos daugiau nei 40-čia kalbų. Ji yra vienintelė skandinavų rašytoja moteris, kada nors atsidūrusi *New York Times* bestselerių sąrašo viršūnėje.

JUMS TAIP PAT PATIKS

Skaityk.
Komentuok.
Sek.

linktr.ee/obuolys.lt

ISBN 978-609-484-965-7

Grozinė literatūra > Detektyvas

SKAITANTIS ŽMOGUS VRA GRĄŽUS